

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH PODCZAS PRZEWOZU UCZNIÓW DO SZKÓŁ

ROZDZIAŁ 1.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. Ustala się następujące standardy ochrony małoletnich podczas przewozu dzieci/uczniów uczęszczających do przedszkoli i szkół położonych na terenie Gminy Widawa.

2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:
 - a. małoletnim - należy przez to rozumieć osobę (dziecko/ucznia), która nie ukończyła 18 roku życia,
 - b. uczniu – należy przez to rozumieć ucznia szkoły podstawowej, wychowanka przedszkola/oddziału przedszkolnego;
 - c. personelu - należy przez to rozumieć osobę sprawującą opiekę nad małoletnimi podczas przewozu (Opiekuna) oraz Kierowcę,
 - d. wykonawcy – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła umowę na Przewóz/Opiekę uczniów do szkół położonych na terenie Gminy Widawa,
 - e. dyrektorze szkoły - należy przez to rozumieć dyrektora szkoły, której uczeń jest przewożony;
 - f. opiekunie małoletniego - należy przez to rozumieć rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego;
 - g. standardach - należy przez to rozumieć standardy ochrony małoletnich;

3. Poprzez krzywdzenie małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika jednostki lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniechywanie. Krzywdzeniem jest:
 - a. przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,

- b. przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
- c. przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą - wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
- d. przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom; jest to jedna z form zaniedbania,
- e. zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru;

ROZDZIAŁ 2.

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM

§ 2.

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:
 - a. zwrócenie uwagi Personelu, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
 - b. określenie zakresu obowiązków Personelu w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
 - c. wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.
2. Personel w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego oraz stosuje zasady określone w Standardach.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez Personel wobec małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.
4. Ze Standardami zapoznawani są: Personel, a także małoletni i ich rodzice oraz podmioty współpracujące w realizacji przewozów małoletnich do szkół zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
5. Wyznaczam pracowników Referatu Oświaty i Sportu jako osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego.

ROZDZIAŁ 3.

PERSONEL

§ 3.

1. Zasady dopuszczenia do pracy z małoletnim:

- 1) Osoba, która ma sprawować opiekę nad małoletnimi podczas przewozu ich do szkół przed zawarciem umowy o pracę sprawdzana jest w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym, o którym mowa w art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagroženiom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024r. poz. 560).
- 2) Kandydat na Opiekuna czy Kierowcę przedkłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestęptw określonych w art. 21 ust. 3 ww. ustawy.
- 3) Kandydat na Opiekuna czy Kierowcę przedkłada pracodawcy oświadczenie o państwie zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat innych niż Polska i państwie obywatelstwa złożone pod odpowiedzialnością karną oraz pobrania od pracownika informacji z rejestru karnego państw, w których pracownik zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat (załącznik nr 2 do standardów);
- 4) jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji, o której mowa w pkt. 3, pracownik składa oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej o niekaralności za czyny zabronione odpowiadające przestęptwom określonym w rozdziale XIX i XXVI Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (załącznik nr 3 do standardów).
- 5) Personel, opiekunowie prawni uczniów, podmioty współpracujące zobowiązani są do zapoznania się ze Standardami ochrony małoletnich podczas przewozów do szkół jednocześnie podpisując oświadczenie stanowiące załącznik nr 1 do Standardów.

2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między Personelem a małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

- 1) Personel zobowiązany jest:
 - a. odnosić się z szacunkiem do małoletnich,
 - b. wysłuchać i starać się udzielić odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i wieku,
 - c. zachować szczególną ostrożność w kontaktach z małoletnimi, wykazując zrozumienie i wyczucie,
 - d. zwracać uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy małoletnimi w zakresie np. znęcania fizycznego, psychicznego, znieważania, upokarzania, lekceważenia, obrażania i zawstydzania, używania wulgaryzmów, krzyczenia, stosowania gróźb, zastraszania lub innych niedozwolonych zachowań nieuwzględnionych wyżej,
 - e. kontakt fizyczny (np. prowadzenie za rękę) przy odprowadzaniu i przyprowadzaniu małoletniego do/z szkoły dozwolony jest tylko za zgodą

- małoletniego; zgoda nie jest wymagana, a fizyczny kontakt z małoletnim jest dopuszczalny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, gdy stanowi ochronę przed niebezpieczeństwem, upadkiem lub atakiem,
- f. kontakt fizyczny w formie pomocy (np. podtrzymywanie, przytrzymywanie) przy wsiadaniu i wysiadaniu, przemieszczaniu się w autobusie dozwolony jest tylko za zgodą małoletniego; zgoda nie jest wymagana, a fizyczny kontakt z małoletnim jest dopuszczalny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, gdy stanowi ochronę przed niebezpieczeństwem, upadkiem lub atakiem.
- 2) Zabrania się Personelowi:
- lekceważenia, obrażania i zawstydzania, używania wulgaryzmów,
 - podnoszenia głosu, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie),
 - stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie (psychicznej i fizycznej),
 - dotykania małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany,
 - kontakt fizycznego, który mógłby być niejawnym bądź ukrywanym, wiążący się z jakąkolwiek gratyfikacją bądź wynikającą z relacji władzy.

3. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz ochrony wizerunku małoletniego:

- 1) podczas przewozu małoletnich do szkół nie zapewnia się dostępu do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej;
- 2) zabrania się małoletnim korzystania z urządzeń mobilnych w sposób niewłaściwy a w szczególności:
 - a. nagrywania rozmów,
 - b. utrwalania wizerunku współpasażerów czy Personelu,
 - c. oglądania, słuchania nieodpowiednich treści lub udostępniania je innym małoletnim,
 - d. rozpowszechniania fake news,
- 3) w razie podejrzenia, że małoletni w czasie przewozu korzysta z urządzenia mobilnego w sposób określony w pkt 2 Personel zobowiązany jest upomnieć małoletniego, a w przypadku braku osiągnięcia zamierzonego skutku, podjąć dalszą interwencję, zgodnie z procedurą określoną w pkt 2 Rozdziału 4 Standardów;
- 4) uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony dóbr osobistych zabrania się Personelowi nagrywania rozmów, utrwalania i upubliczniania wizerunku małoletnich;
- 5) w przypadku zaistnienia konieczności skorzystania z telefonu komórkowego przez ucznia należy zapytać Opiekuna o zgodę.

ROZDZIAŁ 4.

PROCEDURY REAGOWANIA NA KRZYWDZENIE

§ 4.

1. Personel w trakcie przewozu zwraca uwagę na sygnały, które mogą świadczyć o tym, że dziecko jest krzywdzone, którymi mogą być w szczególności:

- 1) wypowiedzi dziecka,
 - 2) wygląd dziecka (nieodpowiednie ubranie, brak higieny, niedożywienie, sińce pod oczami)
 - 3) problemy medyczne (dziecko często mdleje, skarży się na bóle brzucha, bóle głowy lub wiemy, że choruje na jedną z chorób psychosomatycznych, doznaje różnych urazów, zwłaszcza w krótkich odstępach czasu)
 - 4) zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne (tiki, lęki, fobie, depresja, jąkanie, wycofanie z kontaktów społecznych, zahamowanie, zaburzenia odżywiania, zachowania autodestrukcyjne np. samookaleczenia),
 - 5) zachowania dziecka nieadekwatne do sytuacji (dziecko reaguje agresją na życzliwe podejście),
 - 6) informacje przekazane przez rodzica, który jest również ofiarą przemocy domowej,
 - 7) zauważone (Personel jest świadkiem) czyny, które mogą świadczyć o przemocy wobec dziecka ze strony osób dorosłych, jak naruszenie nietykalności cielesnej czy zniewaga.
2. W przypadku dostrzeżenia czynników ryzyka lub symptomów krzywdzenia małoletnich określonych w ust. 1, Personel przewozu małoletnich do szkół jest obowiązany powiadomić pracowników Referatu Oświaty i Sportu Urzędu Gminy Widawa sporządzając notatkę służbową, który ocenia sytuację i decyduje czy zachodzi potrzeba podjęcia interwencji.
 3. Pracownicy Referatu Oświaty i Sportu prowadzą rejestry zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego, których wzór stanowi załącznik Nr 4 do Standardów.
 4. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego zostaje odnotowany w rejestrze, który stanowi załącznik Nr 4 do Standardów.
 5. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego Personel powinien w miarę możliwości wyeliminować niepożądane zachowanie bez wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego.
 6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez Personel, każdy współpasażer lub inny małoletni zobowiązany jest powiadomić pracowników Referatu Oświaty i Sportu Urzędu Gminy Widawa, którzy przeprowadzają rozmowę z Personelem w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, następnie ustalany jest plan wsparcia.
 7. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - 1) zainicjowanie działań interwencyjnych;
 - 2) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienia mu pomocy;
 - 3) jeśli to konieczne, podjęcie działań prawnych.
 8. Opracowując plan wsparcia współpracuje się z rodzicem/opiekunem/ dyrektorem placówki, do której uczęszcza małoletni, ustala dalsze czynności interwencyjne i zmierzające do udzielenia wsparcia małoletniemu. Referat Oświaty i Sportu Urzędu Gminy Widawa z racji profilu swojej działalności nie dysponuje wykwalifikowaną kadrą z wykształceniem pedagogicznym/psychologicznym, z uwagi na to ustalając plan wsparcia może korzystać z pomocy specjalistów zatrudnionych w macierzystych placówkach uczniów.
 9. Przy opracowaniu planu wsparcia bierze się pod uwagę różne formy pomocy małoletniemu, w tym pomoc prawną, psychologiczną, socjalną, czy medyczną, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia.

ROZDZIAŁ 5.

MONITORING

§ 5.

1. Kierownik Referatu Oświaty i Sportu zobowiązany jest co najmniej raz na 2 lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
2. Kierownik Referatu Oświaty i Sportu jest odpowiedzialny za przeszkolenie i przygotowanie Opiekunów do stosowania Standardów.
3. Wykonawca realizujący usługę przewozu uczniów do szkół jest odpowiedzialny za przeszkolenie i przygotowanie Kierowców do stosowania Standardów.
4. Osoby Odpowiedzialne monitorują realizację Standardów, reagują na ich naruszenie oraz koordynują zmiany w Standardach.
5. Personel oraz Dyrektorzy szkół mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.

.....
miejsowość i data

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ
ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
PODCZAS PRZEWOZU UCZNIÓW DO SZKÓŁ**

Ja niżej podpisana/y

..... oświadczam,

że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony małoletnich podczas przewozu uczniów do szkół” oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania.

.....
podpis

**OŚWIADCZENIE
o krajach zamieszkania**

.....
(miejscowość i data)

Ja, niżej podpisany/a

.....
(imię i nazwisko)

nr PESEL/nr paszportu

oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/am w następujących państwach innych niż Polska:

1.

2.

oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z małoletnimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
czytelny podpis

**OŚWIADCZENIE
o niekaralności**

.....
(miejsowość i data)

Ja, niżej podpisany/a

.....
(imię i nazwisko)

nr PESEL/nr paszportu

oświadczam, że:

1. nie byłem/am skazany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie;
2. w państwie nie jest prowadzony rejestr karny/nie wydaje się informacji z rejestru karnego;
3. nie byłem/am prawomocnie skazany/a w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuściłem/am się takich czynów zabronionych oraz nie nałożono na mnie obowiązku, wynikającego z orzeczenia sądu, innego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub innych zainteresowań małoletnich oraz opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
czytelny podpis

**REJESTR ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH
ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO**

LP.	DATA ZDARZENIA	OPIS ZDARZENIA	OSOBA ZGŁASZAJĄCA	UWAGI